

اهمیت جایگاه آموزش عالی بر ساختار و توسعه جوامع

رشدیه عالیان، رضا درخشنده

کارشناس ارشد آموزش بهسازی و منابع انسانی، استاد دانشگاه پیام نور بستک

RAliyan^{۸۹}@gmail.com

دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، استاد دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس

Drkhs^{۳۳۰۱}@gmail.com

چکیده :

در عصری که با تعبیری همچون عصر دانش، عصر اطلاعات، عصر جهانی شدن‌ها، عصر سیستم‌ها، عصر پیچیدگی، عصر خردورزی، عصر گسست‌ها؛ عدم تداوم‌ها؛ ناپیوستگی‌ها و دانایی محوری از آن یاد شده و آهنگ تغییرات افزایش می‌یابد، پیچیدگی مسائلی که در جامعه قرار دارند نیز افزایش پیدا می‌کند. مواجهه با این پیچیدگی‌ها، نیازمند تفکری پویا، راهبردی و سیستمی است که بتواند در تطابق با این تغییرات و سازگاری با آن به موقع عمل نماید. تغییرات و تحولاتی که در چند دهه اخیر در تمامی شئون علمی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی جوامع بشری پدیدار شده است، بیش‌ازپیش بر اهمیت نقش نظام‌های آموزشی خصوصاً آموزش عالی و دانشگاه‌ها افزوده است، به طوری که به تعبیر راولی، (۱۳۸۲) «امروزه تغییر برای آموزش عالی و مؤسسات آن، نه یک فرصت، بلکه یک ضرورت است». چالش‌های جدید و محیط در حال تغییر، موضوع توجه به «برنامه‌ریزی راهبردی»، «تفکر برنامه‌ریزی» و «توسعه و مدیریت آموزش عالی» را بیش‌ازپیش مورد تأکید قرار داده است. همگامی با این تغییرات، مستلزم درک پدیده‌های تغییر سریع، رقابت‌پذیری، عدم قطعیت و افزایش خطر از دست رفتن بقای سازمانی است. مدیریت دانشگاهی، با پذیرفتن پیچیدگی و پویایی سیستم دانشگاه در حکم سیستمی زنده، باید به طور دائم در پی درک حالاتی باشد که دانشگاه به خود می‌گیرد تا بتواند وضعیت آن را با توجه به شرایط پیرامونی و درونی آن، در جهت اثربخشی و موفقیت بیشتر جامعه بهبود بخشد. (مقدمه سند برنامه راهبردی دانشگاه حکیم سبزواری، ۱۳۹۷).

بنابراین، آموزش عالی با توجه به کارکردها و جایگاهی که دارد نقش موثری بر ساختار و توسعه جوامع، ایفا می‌کند. در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای استفاده گردیده است که براساس نتایج بدست آمده اهمیت جایگاه آموزش عالی بر ساختار و توسعه جوامع مورد بررسی قرار گرفت.

کلمات کلیدی: آموزش عالی، ساختار، توسعه، جوامع

مقدمه

در زندگی مبتنی بر دانش، دانشگاه بعنوان یک سیستم پویا، فقط یک نهاد خاص و یک پردیس محدود و به معنای ساختمان و فضا و مکان متمایز نیست، دانشگاه به عنوان مرکز تولید فکر و معنا و ظرفیت‌های مشاوره تخصصی و خدمات علمی و فنی و نقد و روشنگری اجتماعی، در همه بخش‌ها حضور و مشارکت دارد. دانشگاه فقط به پشتوانه استقلال، خودگردانی و آزادی‌های آکادمیک و با مدیریت‌های مستقل حرفه‌ای و از طریق همکاری‌های آزاد بین‌المللی است که می‌تواند این رسالت‌ها را بر عهده بگیرد و جوابگوی جامعه باشد و در امحای فقر، بیسوادی، گرسنگی، آسیب‌های اجتماعی، بی‌هنجاری، بیگانگی، ترس و اضطراب، بیماری و در روشنگری درباره آثار زیانبار عدم مدارا، خشونت و تخریب محیط زیست و غیر آن، مشارکت جدی و نقش مؤثر ایفا کند. سرانجام الگوی ارزیابی درونی و بیرونی (اعتبارسنجی) با همکاری و تعامل شبکه‌ای از تمامی ذینفعان مانند دانشگاه‌ها، انجمن‌های علمی، نهادهای غیر دولتی، دولت و بازار کار؛ مطمئناً گزینه مناسب تری برای تاثیرگذاری دانشگاه به ترازهای کیفیت جهانی (کلاس جهانی) است. ایجاد نگرش راهبردی نسبت به بهره‌وری در دانشگاه مستلزم ایجاد زیرساخت‌های لازم در سطح جامعه است. اجرای برنامه‌های ویژه برای بهبود بهره‌وری